യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണ+പ്രകരണം പൂർവാർധം)/സർഗം 61

ശ്രീരാമ ഉവാച .

യഥാ+സ്മാകം മുനേ+ സ്വപ്ന/പുര-പ+ത്തന-മ+ണ്ഡലമ് .
തഥൈവ പദ്മജാ-ദീനാംയ് യദി ദേഹ-പരി+ഗ്രഹഃ .. 1

തഥൈ-വേദംഞ്ച് ച സംഞ്ച് ജാതംയ് യദി സർവ/മസ+ന്മയമ് .
തദസ്-മാകംൻ ദൃഢ-തരഃഫ് പ്രത്യയഃഖ് കഥ-മു+ത്ഥിതഃ .. 2

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

അസ്മത്-സർഗ/വദാ-ഭാതി പൂർവ-സർഗഃഫ് പ്രജാപതേഃ .
ആജീവ+പ്രതിഭാ-സാ+ത്മാ വി+ദ്യതേ ന-തു വാസ്-തവഃ .. 3

സർവ-ഗ+ത്വാ+ച്ചിതേഃസ് സർവംഞ്ച് ജീവഃസ് സർവ+ത്ര സം-സൃതിഃ .
സാചാ-സമ്യഗ്-ദർശനോ+ത്ഥാ സമ്യഗ്/ദർശന-നാശിനീ .. 4

സ്വപ്നാഭഃഫ് പ്രതി-ഭാസോ്ഠ+സ്യ/ യ ഏഷ സമുപ+സ്ഥിതഃ .
അഹംൻ താ+പ്ര+ത്യ-യൈകാ+ത്മാ/ സ- ഏവാതി-ദൃഢം സ്ഥിതഃ .. 5

സ്വപ്നേ+ ക്ഷി+പ്ര-വിനാ-ശി+ത്വംയ് യഥാ പുംസാ ന ദൃ+ശ്യതേ .
സർവ+സ്വപ്നേ തഥൈ-വൈതദ്/ബ്ര+ഹ്മണാ-മിഹ ല+ക്ഷ്യതേ .. 6

സ്വപ്നോ്ഠയം പുരുഷ+സ്യാ+സ്യ+ പ്രതി-ഭാസ+സ്യ യോ ഭവേത് .
രാമാ്ഠ+സ്മ-ദാദി-സർവാ+ത്മാ ഭവേ+ത്താ/ദൃശ ഏവ ച .. 7

യത്-സ്വപ്ന-പുരുഷാ+ജ്ജാതംൻ തത്+സ്വപ്ന-പുരുഷാ+ത്മകമ് .
ഭവതീ+ത്യനു-ഭൂതം ഹി യദ്-ബീജംൻ തത്ഫലംയ് യഥാ .. 8

അസ+ത്യ-മേവ ത+ദ്വി+ദ്ധി യദ-സ+ത്യേന സാ+ധ്യതേ .
അസ+ത്യോ്ഠർഥേ സമർ/ഥോ്ഠപി/ ന-യു+ക്തം ഭാവനംങ്ഘനമ് .. 9

യേന തേന പരി+ത്യാജ്യ/മസദ്/ഭാവന/ഭാവനമ് .
ദൃഢ+പ്ര+ത്യ-യിതം സ്വപ്ന/പുരുഷാ+ദ്യത്-സമു+ത്ഥിതമ് .. 10

ഭവ+ത്യാ+ത്മനി സർഗാദി ദൃഢ+പ്ര+ത്യയ/മേവ തത് .
നിമേഷ-മാ+ത്രഃഫ് പൗരോ്ഠയം സർഗ+സ്വപ്നഃഫ് പുരഃസ് സ്ഥിതഃ .. 11

തസ്മി+ന്നിമേഷ ഏവാസ്മിൻ/ക+ല്പതാ പരി-ക+ല്പ്യതേ .
സുദീർഘ+സ്വപ്ന-ഖ+ണ്ഡോ്ഠയംയ് യഥോ-ദേതി+ പ്രജാപതേഃ .. 12

സർഗാ+ഖ്യഃസ് സർവ-ഭൂതാനാം പ്ര+ത്യേക/മുദിതസ്-തഥാ .
ചിത്തത്-ത്വ+സ്യൈവ ഭാവേന സർഗ-വർഗ-പരമ്പരാ .. 13

സ്ഫുര+ത്യമ്ഭോ+ ദ്രവ+ത്വേന/ യഥാ-വർത-വിവർ-തനൈഃ .
യഥാ+ സ്വപ്നാ+ത്മി-കൈവേയം സർഗ-ല+ക്ഷ്മീർന വാസ്തവീ .. 14

തദാ സംഭവ-തീദംവ് വൈ തത്പദം പ്രലയംങ്ങ് ഗതമ് .
യ+ദ്യഥാ യാദൃശംൻ ദൃഷ്ടംൻ ത+ത്താദൃഗ്-വി+ദ്യതേ തഥാ .. 15

ന ഹി പ+ര്യനു-യോ+ക്ത+വ്യാഃസ് സ്വപ്ന-വി+ഭ്ര-മരീ-തയഃ .
നത-ദസ്തി ജഗ+ത്യസ്മി+ന്യ+ന്ന സംഭവതി+ ഭ്രമേ .. 16

വിചിത്രാസ്/ത്രിഷു ലോകേഷു ദൃ+ശ്യ+ന്തേ വസ്തു-ദൃഷ്ടയഃ .
ജലമ+ധ്യേ+ ജ്വല+ത്യ+ഗ്നിർ-യഥാബ്/ധൗ വഡവാ-നലഃ .. 17

നഗരാ+(ണി-അം)ബരേ സ+ന്തി യഥാ വൈമാനികാ+ശ്രയാഃ .
ശിലാ+സ്വബ്/ജാനി ജായ+ന്തേ ഹേമാ+ദ്രാ/വിവ പാദപാഃ .. 18

ഏകാ+ന്തേ സർവ-പു+ണ്യാനി സ+ന്തി ക+ല്പ/തരൗ/ യഥാ .
ശിലാഃഫ് ഫല+ന്തി ഫലിവദ്-യഥാ ര+ത്ന-ഗുലു+ച്ഛകാഃ .. 19

ശിലാ+ന്തഃഫ് പ്രാണിനഃസ് സ+ന്തി ഭേകാ ഇവ ശിലാ+ന്തരേ .
ദൃഷദോ വാരി നി+ര്യാതി ച+ന്ദ്ര-കാ+ന്തോ/പലാ-ദിവ .. 20

നിമേ-ഷേണ ഘടോ യാതി പടതാം/ സ്വാപ-സംവ് വിദി .
അസ+ത്യ-മപി ബു+ധ്യേത+ സ്വപ്നേ+സ്വ-മരണംയ് യഥാ .. 21

ആക+സ്മികംഞ്ജ് ജലംവ് വ്യോമ്നി+ ധ്രിയതേ ഭൂതഗംയ് യഥാ .
വിതാന-മിവ ഖേ വാരി/ തിഷ്ഠതി+ സ്വർണദീ യഥാ .. 22

ഉ+ഡ്ഡീ-യ+ന്തേ ശിലാഃസ് സ്ഥൂലാഃഫ് പ+ക്ഷ-വ+ന്തോ യഥാ+ദ്രയഃ .
ശിലാന്തഃഫ് പ്രാ+പ്യതേ സർവംൻ നനു ചി+ന്താ/മണേ-രിവ .. 23

ചി+ന്തിതാനി ഫല+ന്ത്യാശു ദേവോ+ദ്യാ-നാ+ന്തരേ+ഷ്വിവ .
താ+ന്യേവ-ന ഫല+ന്ത്യാശു മോ+ക്ഷാ-ദീനാംഞ്ജ് ച രാഘവ .. 24

അചേത-നോ്പി കുരുതേ കർമ യ+ന്ത്ര-പുമാ-നിവ .
ഏവ-മാ+ദ്യാസ്/തഥാ+ന്യേ ച വിചി+ത്രാ~രമ്ഭ-വി+ഭ്രമാഃ .. 25

ദൃഷ്ടാഃശ് ശമ്ബര-ഗ+ന്ധർവ/വിലാസൈ/ര+പ്യ/സംഭവാഃ .
ദേശ-കാല+ക്രിയാ+ദ്ര+വ്യ/ര+ത്ന-സംഞ്ജ് ചരണീ/യജാഃ .. 26

അർഥാ ഗ+ന്ധർവ-ജനിതാ/ അനന്താഃസ് സ+ത്യ-സംഭവാഃ .
അസംഭവഃസ് സംഭ-വോ്യ/മപി ഭാ+വ്യുപ-പ+ദ്യതേ .. 27

സംഭവോ്സംഭവഃസ് സമ്യക്/ സി+ദ്ധയേ+ സ്വപ്ന-വി+ഭ്രമഃ .
ന-ത/ദസ്തി ന യഥ്-സത്യംൻ ന-ത/ദസ്തി ന യ+ന്മൃഷാ .. 28

സർവം സർവേണ സർവ+ത്ര+ സ്വപ്നേ സർഗാഭി-ധാനകേ .
സ്വപ്നേ നിമഗ്ന-ധീർ-ജ+ന്തുഃഫ് പ+ശ്യതി+ സ്ഥിരതാംയ് യഥാ .. 29

സർഗ+സ്വപ്നേ മ+ഗ്ന-ബു+ദ്ധിഃഫ് പ+ശ്യതി+ സ്ഥിരതാംൻ തഥാ .
ഭ്രമാദ്-ഭ്രമാ+ന്തരംങ്ങ് ഗച്ഛൻഥ്.സ്വപ്നാത്-സ്വപ്നാ+ന്തരംവ് വ്രജൻ .
അതി+സ്ഥിര+പ്ര+ത്യ-യ-ഭാ/ഗിഹ ജീവോ വിമു+ഹ്യതി .. 30

ശ്വ+ഭ്രാ+ന്തരം ശ്വ+ഭ്ര-നിപാത-ദോഷാത്
സംപ്രാപ്നുവൻ-മുഗ്ധ-മൃഗഃഫ് പ്രയാതി .
മോഹംയ് യഥാ പാത-മയൈക-രൂപംഞ്ച്
ജീവസ്-തഥാ സംസൃതി-പാ+ത്ര-മൂഢഃ .. 31

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ നിർവാണ+പ്രകരണേ പൂർവാർധേ
ജഗത്-സ്വപ്ന-കഥനംൻ നാമൈക-
ഷഷ്ടി-തമഃസ് സർഗഃ .. 61 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
27.11.2023